

Z Á P I S

ze zasedání Etické komise Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze
v etické věci prof. PhDr. Martina Kováře, Ph.D. (sp. zn. EKNF 1/2019)

Datum: 6. 5. 2020
Místo: NF VŠE v Praze, zasedací místnost č. 350
Přítomni: Ing. Franková, prof. Krebs, doc. Ševčík (předseda), dr. Váňa,
dr. Vondráček (místopředseda)
Omluveni: ---
Hosté: prof. Kovář (zčásti)
Předsedal: doc. Ševčík (předseda)

Program (schválený):

1. Zahájení, usnášeníschopnost, program
2. Projednání závěrečné zprávy zpravodaje v etické věci prof. Kováře
3. Závěr

P r ů b ě h :

1. Zahájení, usnášeníschopnost, program

- 1.1. Předseda EK NF VŠE v 10:00 hodin **zahájil** zasedání EK NF VŠE, přičemž konstatoval, že je **přítomna nadpoloviční většina členů EK NF VŠE** z celkových 5 členů EK NF VŠE (resp. jsou přítomni všichni členové EK NF VŠE), a tedy EK NF VŠE **je usnášeníschopná**.
- 1.2. Předseda EK NF VŠE navrhl usnesení v níže uvedeném znění, přičemž vzhledem k tomu, že nebylo žádných protinávrhů, dal o návrhu aklaamací hlasovat, a to s výsledkem níže uvedeným:

návrh usnesení:	„EK NF VŠE schvaluje tento program zasedání: 1. Zahájení, usnášeníschopnost, program 2. Projednání závěrečné zprávy zpravodaje v etické věci prof. Kováře 3. Závěr“
pro-proti-zdržel se:	5-0-0
závěr:	Usnesení <u>bylo</u> přijato.

2. Projednání závěrečné zprávy zpravodaje v etické věci prof. Kováře

- 2.1. Předseda EK NF VŠE **zahájil** projednání bodu „*Projednání závěrečné zprávy zpravodaje v etické věci prof. Kováře*“, přičemž konstatoval, že zpravodaj shromáždil podklady a zpracoval konečnou závěrečnou zprávu ze dne 28. 4. 2020 (originál zprávy je součástí spisu v této etické věci).

- 2.2. Členové EK NF VŠE **projednali** obsah zprávy zpravodaje, jakož i shromážděné a související podklady s tím, že obsah této zprávy bude též projednán s prof. Kovářem.
- 2.3. Předseda EK NF VŠE vyzval prof. Kováře, aby vstoupil do zasedací místnosti a po krátkém shrnujícím úvodu udělil prof. Kovárovi slovo. **Prof. Kovář** se k etické věci vyjádřil shodně jako ve svém podnětu ze dne 28. 2. 2019 a ve svém vyjádření poskytnutém EK NF VŠE. Pokud jde o projednávání etické věci EK NF VŠE, uvedl zejména, že mu byla poskytnuta dostatečná možnost seznámit se s poklady, vyjádřit se k nim, jakož i možnost předložit podklady vlastní, k čemuž bohužel nedošlo ani v případě EK FF UK ani EK UK. Ohledně věci samé nadále setrval na stanovisku, že v případě publikační činnosti projednávané EK NF VŠE se plagiátorství nedopustil, a to s tím, že to platí i pro jeho další publikační činnost. Následně zpravodaj shrnul obsah své zprávy a její hlavní závěry, jakož i shromážděné podklady, přičemž předseda EK NF VŠE vyzval prof. Kováře k vyjádření k této zprávě. Prof. Kovář k tomu uvedl, že přednesené závěry zpravodaje bere na vědomí. Následně prof. Kovář zasedání EK NF VŠE opustil.
- 2.4. Předseda EK NF VŠE otevřel **diskusi**, v níž opakovaně vystoupili členové EK NF VŠE, a to:
- (a) **Dr. Vondráček** mj. obsáhle zrekapituloval průběh projednávání etické věci prof. Kováře, dále obsah shromážděného spisového materiálu, který je k dispozici, a obsah konečné závěrečné zprávy. Poukázal zejm. na pochybný postup EK FF UK, který následně EK UK nechala bez povšimnutí, a nicotnost obou jejích stanovisek; upozornil na vědomou manipulaci ze strany autorů podnětu a na zásadní vady posudků zahraničních expertů. Z hlediska relevantních podkladů jsou klíčové posudky prof. Pánka a dr. Matznera, které doplňuje posudek prof. Kvačka a dílem též posudek prof. Agnewa, z nichž jednoznačně vyplývá, že závěr o plagiátorském deliktu prof. Kováře přijmout nelze. Postup Etické komise FF UK, následně potvrzený i Etickou komisí UK, vykazuje znaky účelové likvidace prof. Kováře a zakládá důvodnost diskuse nad etikou samotného projednávání etických záležitostí.
 - (b) **Ing. Franková** mj. uvedla, že po seznámení se s poklady spatřuje v postupu Etické komise FF UK a Etické komise UK zjevnou likvidaci člověka. Zpráva zpravodaje se obsahově výrazně odlišuje od stanovisek EK FF UK i EK UK a je obsáhle věcně argumentovaná. Zejména posudek dr. Matznera považuje za nejvýznamnější argument ve prospěch prof. Kováře, neboť jde o soudního znalce, který navíc měl k dispozici obě díla jako celek;
 - (c) **Dr. Váňa** mj. uvedl, že jako člen etické komise se podrobně seznámil se všemi podklady, za jejichž zpracování poděkoval zpravodajovi, a k samotné tzv. „aféře plagiátorství prof. Kováře“ řekl, že ji považuje za uměle vykonstruovanou a rozhodně nemůže přijmout závěr o plagiátorském deliktu kolegy Kováře.
 - (d) **Prof. Krebs** mj. uvedl, že stanoviska Etické komise FF UK a Etické komise UK nepovažuje v kontextu shromážděného materiálu za udržitelná, a to platí i ve

vztahu k většině posudků zahraničních expertů. Za nejkvalifikovanější považuje posudky renomovaných historiků prof. Pánka a prof. Kvačka, které též v kontextu znaleckého posudku dr. Matznera ukazují, že závěrečná zpráva zpravodaje obsahuje relevantní argumentaci a závěry, s nimiž se lze ztotožnit.

- (e) Na závěr diskuse vystoupil předseda EK NF VŠE **doc. Ševčík**, který poděkoval za podklady zpracované zpravodajem. Nad rámec doposud řečeného uvedl, že činnost zvláště EK FF UK, ale následně i EK UK, je příkladem činnosti vedoucí k likvidaci člověka organizovanou skupinou (vlastně, jak se ukazuje, právně neexistující tzv. EK FF UK). Obzvláště vystoupení prof. Lomové a neodborný postup EK FF UK se dá ve svých důsledcích srovnávat s tím, co dělaly v rámci politických procesů v 50. letech různé likvidační komise, a zvláště se dá srovnat s prací prověřkových komisí v komunistické éře 70. let, kdy profesně i lidsky tyto skupiny likvidovaly své odpůrce. Činnost tzv. EK FF UK byla vysoce neetická, lidsky likvidační, nespravedlivá a účelová.

- 2.5. Členové EK NF VŠE se po proběhnuvší diskusi shodli, že projednávání etické věci prof. Kováře lze uzavřít a shodli se na návrhu usnesení níže uvedeného znění, o němž dal následně předseda EK NF VŠE aklamací hlasovat, a to s výsledkem níže uvedeným:

návrh usnesení:

„I.

Etická komise NF VŠE bere na vědomí zprávu zpravodaje EK NF VŠE v etické věci prof. Kováře ze dne 28. 4. 2020 a ztotožňuje se s jejím obsahem.

II.

Etická komise NF VŠE zejména konstatuje, že:

- (a) prof. Kovář v díle Kovář (2001), které je syntetickou monografií, uvádí dílo Coward (1994) v seznamu literatury, v samotném textu jej opakovaně cituje a jako zdroj jej nezakrývá;
- (b) prof. Kovář neporušil žádný relevantní etický předpis platný (resp. účinný) v rozhodné době;
- (c) dle posudků renomovaných historiků prof. Pánka a prof. Kvačka, navíc znalých dobového akademického prostředí a publikačních standardů, publikace prof. Kováře za plagiáty označit nelze, přičemž k témuž závěru (a to v tom významu pojmu plagiát, který je jednoznačný a nepochybný) dospěl i jediný relevantní zahraniční posudek prof. Agnewa;
- (d) pojmy „nestandardní případ citování“, „plagiátorský překlad“, „plagiátorství v širším slova smyslu“, které se objevují v podnětu, stanoviscích Etické komise FF UK a Etické komise UK a v posudcích tzv. zahraničních expertů, jsou neurčité pojmy, jejichž

obsah není exaktně vymezen a ani o něm neexistuje všeobecná či oborová shoda napříč akademickou obcí (neexistovala ani v roce 2001); požadavky na rozsah citací jsou různé u různých druhů publikací, přičemž i dokumenty Americké historické asociace uvádějí, že požadavky na citační praxi u syntetických publikací jsou jiné než u detailních statí; ostatně ani žádný z posudků tzv. zahraničních expertů (s výjimkou posudku prof. Agnewa) neuvádí žádné konkrétní etické pravidlo, které mělo být porušeno, nýbrž se pohybují buď pouze v obecné rovině a vágního pojmu plagiátorství, anebo (častěji) v rovině toliko vlastního subjektivního názoru, aniž by však kdokoliv z nich patřil k autoritám v oblasti etických pravidel vědecké práce platných v České republice v roce 2001 a koneckonců ani v oboru, jehož se publikace Kovář (2001) týká;

- (e) dle znaleckého posudku dr. Matznera je dílo Kovář (2001) „...zpracováno na základě vlastních pravidel, výrazů a osobitého stylu autora se samostatnou strukturou a uspořádáním...“, přičemž dílo Kovář (2001) nelze z důvodů užití díla Coward (1994) označit za plagiát;
- (f) za tohoto stavu nelze konstatovat, že by se prof. Kovář dopustil etického deliktu plagiátorství;
- (g) ve vztahu k dalším předmětným publikacím prof. Kováře Etická komise NF VŠE nemůže překročit svoji působnost, přičemž se k nim vyjadřuje tím způsobem, že principiální přístup k plagiátorskému deliktu u těchto publikací byl ze strany Etické komise FF UK (a následně též Etické komise UK) shodný jako v případě díla Kovář (2001), a tedy argumenty uvedené v závěrečné zprávě zpravodaje lze dle názoru Etické komise NF VŠE *mutatis mutandis* vztáhnout i na tyto předmětné publikace prof. Kováře.

III.

Etická komise NF VŠE si je vědoma, že tímto svým závěrem se jednoznačně a zásadně odlišuje jak od závěrečné zprávy Etické komise FF UK ze dne 13. 2. 2019, tak od stanoviska Etické komise UK přijatého dne 21. 2. 2019, přičemž obě tyto komise by měly být nepochybně nositeli etické autority. To ale neznamená, že jsou též nositeli *apriorní* správnosti. Klade to požadavek na to, aby Etická komise NF VŠE své závěry zdůvodnila, což v závěrečné zprávě činí. NF VŠE je součástí nezávislé veřejné vysoké školy univerzitního typu,

stejně jako FF UK. Stanovisko Etické komise NF VŠE se od stanovisek etických komisí FF UK a UK zásadně liší z věcných a podložených důvodů. Etická komise NF VŠE respektuje, že Etická komise FF UK a Etická komise UK dospěly k závěrům obsaženým v jejich závěrečných zprávách, byť je má za veskrze nesprávné, současně předpokládá a se samozřejmostí očekává, že Etická komise FF UK a Etická komise UK budou respektovat závěry obsažené v této zprávě, resp. stanovisku Etické komise NF VŠE.

IV. Obvinění z plagiátorství není v českém a koneckonců ani zahraničním akademickém prostředí žádné *novum*, přičemž odborná literatura již před řadou let přiléhavě upozorňovala na riziko, že: „...se boj proti plagiátorství také stává velmi účinným prostředkem, jak profesně odrovnat nepohodlnou osobu...“.¹ Stěží lze v této posledně uvedené souvislosti přehlédnout velmi pochybný postup Etické komise FF UK, jak ostatně vyplývá i z této zprávy, jakož i diametrálně odlišný postup Etické komise FF UK (a nejen jí) v obdobných záležitostech a v souvislosti s tím též některá dřívější i pozdější rozhodnutí Etické komise FF UK, kde se zásadním způsobem bral v potaz časový odstup, skutečnost, že v dřívější době neplatilo opatření děkana o etice vědecké práce č. 2/2010, i hledisko rozdílných kritérií u syntetických publikací.

pro-proti-zdržel se: 5-0-0
závěr: Usnesení bylo přijato.

- 2.6. Předseda EK NF VŠE konstatoval, že obsah tohoto bodu byl vyčerpán. Vzhledem k tomu, že žádný z přítomných členů nevznesl žádnou připomínku, předseda EK NF VŠE projednávání tohoto bodu ukončil. **EK NF VŠE tímto považuje etickou záležitost prof. Kováře s konečnou platností za uzavřenou.**

3. Různé

- 3.1. Předseda EK NF VŠE **zahájil** projednání bodu „Různé“, přičemž **učinil dotaz** na přítomné členy, zdali někdo žádá projednat nějakou záležitost v rámci bodu Různé.
- 3.2. Po udělení slova místopředseda EK NF VŠE **informoval** EK NF VŠE, že EK VŠE vznesla dotaz na projednávání etické věci prof. Kováře. Členové EK NF VŠE se shodli, že EK VŠE bude o výsledcích projednávání etické věci prof. Kováře informována.

¹ Srov. KOUKAL, Pavel. Plagiátorská panika v české kotlině. *Právní rozhledy*, C. H. Beck, 2010, roč. 2010, č. 17, s. 628. ISSN 1210-6410.

- 3.3. Předseda EK NF VŠE ve shodě s předchozí diskusí navrhl **usnesení** v níže uvedeném znění, přičemž vzhledem k tomu, že nebylo žádných protinávrhů, dal o návrhu aklaací hlasovat, a to s výsledkem níže uvedeným:

návrh usnesení: „Etická komise NF VŠE ukládá místopředsedovi Etické komise NF VŠE, aby o výsledcích zasedání informoval děkana NF VŠE. Dále aby na zasedání Etické komise VŠE informoval též Etickou komisi VŠE o konečném stanovisku Etické komise NF VŠE, včetně zejména zprávy zpravodaje a závěrů posudku dr. Matznera, jak vše vyplývá z usnesení dle bodu 2.5. tohoto zápisu. V případě projednávání předmětné záležitosti na EK VŠE žádá EK NF VŠE, aby byl na toto zasedání přizván též předseda EK NF VŠE.“

pro-proti-zdržel se: 5-0-0

závěr: Usnesení bylo přijato.

- 3.4. Vzhledem k tomu, že žádný z členů nežádal projednání žádné záležitosti, předseda EK NF VŠE projednávání tohoto bodu uzavřel.

4. Závěr

- 4.1. Vzhledem k tomu, že byl program zasedání EK NF VŠE vyčerpán, předseda EK NF VŠE zasedání v 11:50 ukončil.

Přílohy:

1. Prezenční listina

Zapsal:

.....
JUDr. Jan Vondráček
 místopředseda Etické komise NF VŠE a zpravodaj

Schválili:

.....
doc. Ing. Miroslav Ševčík, CSc.
 předseda Etické komise NF VŠE

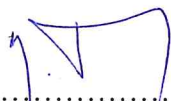
.....
JUDr. Jan Vondráček
 místopředseda Etické komise NF VŠE

.....
prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc.
člen Etické komise NF VŠE

.....
PhDr. et Ing. Daniel Váňa, Ph.D.
člen Etické komise NF VŠE

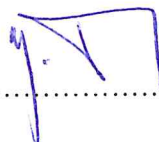

.....
Ing. Jeannette Franková
členka Etické komise NF VŠE

PREZENČNÍ LISTINA
k zasedání etické komise Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze
v etické věci prof. PhDr. Martina Kováře, Ph.D. (sp. zn. EKNF 1/2019)

Zasedání ze dne 6. 5. 2020

1. Ing. Jeannette Franková
členka komise

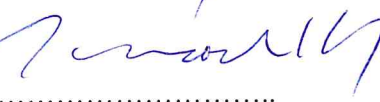
.....

2. Prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc.
člen komise

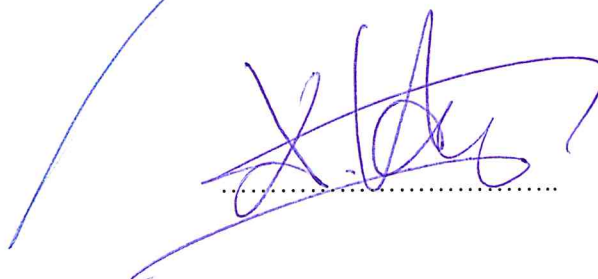
.....

3. Doc. Ing. Miroslav Ševčík, CSc.
předseda komise

.....

4. PhDr. et Ing. Daniel Váňa, Ph.D.
člen komise

.....

5. JUDr. Jan Vondráček
místopředseda komise

.....